

A Ket. Szakértői Bizottságának szakmai véleményét tartalmazó

2. számú módszertani állásfoglalás

az eljárási költségek viselésével kapcsolatban

Hogyan alakul az eljárási költségek viselése az egymással jogvitában nem álló ellenérdekű ügyfelek esetében?

Egyes engedélyezési eljárásokban (így például az építésügyi hatósági engedélyezési eljárásban, vagy a telepengedélyezési eljárásban) problémaként vetődhet fel, hogy ki viseli azokat az eljárási költségeket, amelyek az adott ügyben a kérelmező ügyfélen kívüli ügyfeleknek (pl. a telekszomszédok) az eljárásban való részvételével összefüggésben keletkeznek (pl. a szemlén való megjelenéssel kapcsolatos költség, az irat-betekintési jog gyakorlásával kapcsolatos költség, a képviselő költsége). A kérelmező ügyfélen kívüli ügyfelek nem minősülnek azonos érdekű ügyfélnek (az engedély megadása esetén ők nem válnak engedélyessé), tehát nem merülhet fel a 156. § (1) bekezdés második mondata szerinti költségmegosztás. Viszonyulásuk az engedélyezéshez semleges (a szomszédsággal szükségképpen együtt járó tényezőként fogják fel), vagy ellenérdekű (pl. sérelmezik a korábbi panoráma elvesztését, vagy zavarja őket a telephelyen gyakorolandó ipari tevékenység), e viszonyulásuk az eljárás során akár meg is változhat (pl. az építési dokumentációk részletes megismerésének hatására).

Az engedélyezéshez semlegesen viszonyuló ügyfelek oldalán felmerült egyéb eljárási költségek viselése tehát a 156. § (1) bekezdés első mondatának keretei között értelmezhető. Azaz a kérelemre indult eljárásban – ha törvény másként nem rendelkezik – az egyéb eljárási költségeket a kérelmező ügyfél viseli, s ebbe beletartoznak a kérelmező ügyfélen kívüli, nem ellenérdekű ügyfelek oldalán felmerült különféle egyéb eljárási költségek is. Azaz például - mintegy az engedélyezési eljárás szükségszerű járulékos költségeiként - a kérelmező ügyfélre hárulnak a más településen élő telekszomszédnak a szemlén való megjelenésével kapcsolatos költségei, vagy a telekszomszéd irat-betekintési jogának gyakorlásával összefüggő költségek. E költségek ugyanis a telekszomszédok esetében az ügy megismerésének, az ügyben való szükséges mértékű tájékozódásuk érdekében merülnek fel.

Más a helyzet viszont az eredendően ellenérdekű vagy az ügy megismerése eredményeként azzá váló telekszomszédok esetében. Az engedélyezés kérdésében ellenérdekű ügyfél esetében azonban nem a klasszikus ellenérdekű ügyféli felállás valósul meg, amelyben egyik oldalon a másik fél jogellenes magatartását sérelmező kérelmező ügyfél, míg a másik oldalon a kérelem eredményeként – lényegében ex officio – eljárás alá vont ügyfél áll (pl. az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti ügyekben, vagy a kapcsolattartási ügyekben). Az engedélyezési eljárásokban ugyanis nem releváns a jogellenes magatartás, az ellenérdekű pozíció eshetőlegesen alakul ki, és nem a kérelmező ügyfél részéről fogalmazódik meg, hanem az ügyben helyzeténél (szomszédja az engedélyt kérőnek, az engedélyezendő építmény tervezője, stb.) fogva ügyfélként megjelenő személy oldaláról. Az engedély megadása (a kérelemnek helyt adás) nem eredményezi az ügyben való nyertességet, s ugyanígy az engedély meg nem adása (a kérelem elutasítása) nem jelenti az ügynek az ellenérdekű szomszédal (ügyféllel) szembeni elvesztését. Következésképpen a 154. §-nak az ellenérdekű ügyfelekkel kapcsolatos eljárási költségviselési szabályai az engedélyezési eljárásokban egy

az egyben nem alkalmazhatók, hanem a 157. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés alapján megfelelően irányadók.

Mindennek alapján az engedélyezési eljárásokban az ellenérdekű ügyfelek költségviselése a következőképpen alakul:

1. Ameddig az ellenérdekű ügyfél oldalán felmerülő egyéb eljárási költségek azon a kereten belül mozognak, amelyek az ügyben semleges ügyfelek részéről természetesen, azaz az adott ügy részletes megismerését, az ügyben való szükséges mértékű tájékozódást szolgálják, e költségek a kérelmező ügyfelet terhelik. E körben ugyanis az ellenérdekűség – legalábbis külön költségeket okozó módon - nem manifesztálódik, azaz a költségviselés kérdésében a 156. § (1) bekezdése alapján kell dönteni.

2. Abban az esetben viszont, ha az ellenérdekű ügyfél oldalán felmerülő költségek nem az ügy megismerése érdekében, hanem az ellentétes érdek megjelenítése, a hatósági döntésnek az engedély meg nem adása iránti befolyásolása érdekében merülnek fel (pl. szakértő kirendelésére irányulnak, újabb szemle tartását kezdeményezik), az egyéb eljárási költségek viselését a 154. § megfelelő alkalmazásával kell eldönteni. Azaz ha az ellenérdekű ügyfél cselekményei nem érik el céljukat, az engedély-kérelem elutasítását, vagy az engedély módosításokkal/feltételekkel való megadását, az ezzel összefüggő egyéb eljárási költségeket az ellenérdekű ügyfél viseli. Ha viszont e cselekmények hatására az engedély iránti kérelmet a hatóság elutasítja, vagy az ellenérdekű ügyfél által javasolt módosításokkal/feltételekkel adja meg, az ellenérdekű ügyfél oldalán felmerült célszerű [155. § (1) bekezdés *a*) pontja] egyéb eljárási költségek viselésére a kérelmező ügyfelet kell kötelezni. Amennyiben pedig a hatóság ügyet érdemben lezáró határozata a kérelemben foglaltak, illetve az ellenérdekű ügyfél által javasoltak közötti döntésben testesül meg, az egyéb eljárási költségek viselését a 154. § (2) bekezdésének keretei között kell megállapítani.